

Orø vokser!

Orø Beboerforenings „Bliv Ø-bo kampagne“

Orø har igennem det sidste år oplevet en stor befolkningstilvækst. Orø Beboerforening overvejer her hvad årsagerne kan være.

Vi er steget fra 850 til 894 indbyggere i 2016. Vi har endnu ikke lavet nogen seriøse, tilbunds gående undersøgelser af, hvorfor indbyggertallet på den måde er steget, men vi har dog kvalificerede gæt, baseret på interviews og almindelig samtale mand og mand imellem.

Vi er vidende om, at der er mange faktorer, der spiller ind. For det første har Orø sit særkende som en ø, dernæst er vi placeret i rimelig afstand til hovedstaden,

og vi har gode færgeforbindelser. Disse to faktorer er jo ikke nye, men når folk overvejer, at flytte hertil nu, spiller det helt sikkert ind. Og hvorfor overvejer så et stigende antal danskere at flytte til Orø?

Vi må jo nok erkende, at vi er blevet voldsomt eksponerede i de seneste år. Vi havde besøg af Dronningen og Prinsgemalen. Der blev lavet en glimrende udsendelse med Anders Agger og Anne Mad, der kørte i flere omgange på landsdækkende tv, og lokale så vel som større medier har aflagt besøg og lavet reportager herfra adskillige gange. En del af eksponeringen skyldes, at Orø gennem Holbæk Erhvervsforum fik ansat

en projektmanager, der skulle arbejde med turisme og bosætning. Han har igennem to år gjort sit til at synliggøre Orø overalt. Han fik bl.a. fremstillet en turistvideo ved hjælp af to lokale professionelle. Den er set af mange tusinde mennesker i ind- og udland (den var også fremragende).

Sideløbende med disse faktorer har Orø Beboerforening arbejdet ihærdigt med bosætning. Vi fik ved Ø-sammenslutningens mellemkomst ændret på lovgivningen, således at det nu er muligt at udleje egnede sommerhuse til helårsbrug.

Fortsættes på side 4

Kom bare!

Kommentar af Dorthe Winther

Med dette nummer af Ø-posten tager vi fat på foråret, og hvad er så mere oplagt end at lave et nummer, som har fokus på de gode historier fra småøerne? Historier om familier, der flytter til småøerne, fordi her er skønt at være, fred og ro og dejligt for børn at vokse op, historier om folk, der flytter til øerne for at overtage en café og bare finder ud af, at på den småø må de da bo, eller kunstneren, som opfordrer andre kunstnere til at slå sig ned på en af småøerne, da man bare får så meget ekstra med.

Lad os håbe, at de gode historier breder sig, så familier, unge og ældre finder vej til småøerne hen over foråret og sommeren, så en dag – en uge – kan blive til et dejligt ø-liv. Vi har plads til flere!

Takstnedsættelser

Den sidste vintermåned har stået i høringernes og konferencernes tegn i Folketinget. Udvalget for Landdistrikter og Øer afholdt den 22. februar en 'høring om tilskud til færgetakster til og fra øer og effekter heraf'. Borgmestrene for Læsø og Samsø kommuner fik lov at fortælle om de ganske imponerende effekter, som takstnedsættelserne har haft for de to ø-kommuner, hvor man i 2016 har kunnet nedsætte taksterne med henholdsvis 40% og 50% fra august til november. Der har været fremgang inden for alle takstgrupper, og det har betydet meget for både turisterhvervet på øerne og for øboerne, som nu også kunne rejse billigere og desuden få deres børn, familier og venner på besøg på øen lidt oftere.

Connie Hansen, formand for Årø Beboerforening fortalte om takstnedsættelserne, som har bragt rigtig mange turister til øerne, og om det gode samarbejde med færgefarten.

Yes – landevejsprincippet er gennemført i 2019!

Høringen indledtes af økonomi- og indenrigsminister Simon Emil Ammitzbøll, som jo har ansvaret for de ikke-statslige færger. Ministeren slog i sit oplæg fast, at der med aftalen om finansloven, hvor der afsættes 20 mio. kr. i 2017, 30 mio. kr. i 2018 og 40 mio. kr. i 2019, gennem årene vil ske en gradvis

Connie Hansen fra Årø Beboerforening og Ø-sammenslutningens formand Dorthe Winther i panelet i Folketinget

indførelse af et fuldt landevejsprincip. Ministeren fremhævede flere gange, at når vi når 2019, så er et fuldt landevejsprincip indført på øerne hele året med undtagelse af højsæsonen (skolernes sommerferie).

Skår i glæden ...

Det lyder jo fantastisk godt – og sikke et løfte – det kan vi øboere da bruge til noget. Men – for der er desværre et men – som jeg sagde i mit oplæg på høringen, tvivler jeg på, om vi på småøerne når i mål i 2019 med det fulde landevejsprincip (udenfor højsæsonen), hvis den nuværende fordelingsnøgle fortsætter. Hvis man ser på, hvorledes takstnedsættelserne er blevet udmøntet på småøerne i 2016, er billedet meget broget: Der er færgeruter, hvor der har været generelle takstnedsættelser mellem 25% og 50% – andre ruter, hvor man har haft gratis bil på enkelte afgangene en dag om ugen, nogle har haft gratis færge i efterårsferien eller i en måned og på andre ruter har man arbejdet med væsentligt kortere perioder. De fleste af de steder, hvor der har været en takstnedsættelse på op til 50%, har det været en succes med en stor stigning i passagertallet til følge. Andre steder har det tildelte beløb været så lille, at det stort

set ikke har haft nogen betydning for antallet af passagerer.

Fordelingsnøglen

Da man lavede nøglen til fordelingen af tilskuddet til takstnedsættelse, indhentede man tal fra færgeselskaberne og lavede efterfølgende en fordelingsnøgle, der bygger på landevejsprincippet med 1,28 kr. pr. sejlet kilometer for passagerer + en grundtakst på 20,22 kr. samt 3,64 kr. pr. sejlet kilometer for biler – men fordelingen af midler har altså været skæv.

Det er jo sådan, at der, hvor man har haft en forholdsvis høj pris – ja, der har man også fået et stort tilskud. Tilsvarende der, hvor man har haft en forholdsvis lav takst – ja, der bliver man 'straffet' for det i form af færre midler til takstnedsættelser. Og det rammer altså en lang række småøer.

Bundtaksten på de 20,22 kr. på passagersiden i beregningsmodellen rammer hårdt de steder, hvor man har haft en forholdsvis billigere passagerbillet. En ø som Fur, der transporterer 7-800.000 passagerer om året, får et tilskud på 418.000 kr., fordi man havde en personbilletpris på omkr. 20 kr., og dermed får man jo intet i tilskud på passagersiden.

Et af de mere specielle eksempler på skæv fordeling er fra Orø i Isefjorden, hvortil der sejler to færger – en trækfærge, der tager 6 minutter og en færge til Holbæk, der tager 25 minutter. Trækfærgeren modtager 4 mil. kr. i tilskud og færgeren til Holbæk 137.000 kr.

Nyt lovforslag om fordeling af nye midler

Økonomi- og indenrigsministeren har lige sendt udkast til lovforslag om udvidelse af landevejsprincippet i høring. Lovforslaget bygger på en forhøjelse af den nuværende fordelingsnøgle, og det er altså ikke godt nok. Hvis man fortsætter, som man er startet, vil langt fra alle færgeruter nå i mål med landevejsprincippet i 2019.

Derfor er det nødvendigt – mens man arbejder på en tilretning af fordelingsnøglen – at få bragt alle færgeruter på takstmæssigt samme niveau. Der er en del færgeruter, for hvem det er lykkedes med de tildelte midler at nedsætte taksterne med 50% i de nævnte perioder. Derfor må man med de midler, der er afsat i 2017 sikre, at alle færgeruter kan nedsætte taksterne til halv pris, inden man fortsætter udrulningen af landevejsprincippet og udvidelse af perioden med vintersæsonen.

På den måde kan man hurtigt sikre, at alle de berørte færgeruter får del i takstnedsættelserne på lige fod.

Når man så først har bragt alle færgeruter på en 50%'s takstnedsættelse, kan man herefter – frem til delmålet i 2019, nemlig landevejsprincippet uden for højsæsonen – udvide sæsonen med vinterperioden og hæve procenten til 60% eller 75%. Det endelige mål er stadig landevejsprincippet hele året rundt.

Landdistriktpolitik i nyere tid

En anden høring blev afholdt i anledning af Landdistrikternes Fællesråds 20 års fødselsdag, og her var emnet *Landdistriktpolitik i nyere tid*. Dagen bød på både tilbageblik og på bud på en fremtidig landdistriktpolitik.

Har vi overhovedet en landdistriktpolitik i Danmark? Tjo, det har vi vel, men den defineres af, i hvilket ministerium den nu engang kommer til at ligge. Fra Indenrigsministeriet over Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter til Erhvervs- og Vækstministeriet til den nuværende placering i Erhvervsministeriet – ja, så har fokus på indholdet skiftet fra det mere generelle til et mere snævert syn på vækst, erhverv og udvikling.

Ønsket fra dagen blev derfor, at man fra Folketingets side går i gang med at

Indenrigs- og økonomiministeren holdt det første oplæg ved høring om nedsættelse af færgetakster i Landstingssalen

skabe en egentlig landdistriktpolitik på tværs af ministerier, med visioner og mål, der dækker hele det område, som landdistrikterne og øer spænder over.

Landdistrikts- og ø-filter

På konferencen om landdistriktpolitik løftede erhvervsminister Brian Mikkelsen sløret for regeringens seneste tiltag inden for landdistriktsområdet. Fremover skal det fremgå direkte af lovbemærkningerne, når der i et fremsat lovforslag er væsentlige – positive såvel som negative – konsekvenser for landdistrikterne og øerne.

Hvis et lovforslag påvirker landdistrikternes eller øernes økonomi, omstillingsevne eller andre forhold væsentligt, så skal påvirkningerne fremhæves direkte i lovbemærkningerne.

Berører det så øerne, kan man jo spørge. Det tror jeg faktisk, det vil gøre. Det bliver i al fald nedfældet på skrift, hvilke hensigter politikerne har haft med en bestemt lov, og det bliver lettere for en organisation som vores at holde politikerne fast på deres udmeldinger om en bestemt lovs virkning.

Tillykke ...

Til Femø, som jo var den første ø til igen at få deres eget postnummer – og derefter til Bjørnø, Agersø, Orø, Strynø, Omø og Askø-Lilleø, som inden længe kan føje deres eget postnumre foran ø-navnet. Og vi ved, at flere øer kommer til. Måske vi skulle gå over til at sende en masse breve for også på denne måde at få lov til at bruge de nye ø-postnumre.

Og så er det generalernes tid ...

På småøerne er vi beriget med mængder af foreninger, og derfor kan man som øbo her i det tidlige forår bruge mange aftener på at gå til generalforsamlinger.

På bestyrelsesmøder i SaDS diskuterer vi ofte, om man kunne forestille sig en anden foreningsstruktur på småøerne, så ikke alle foreninger skal holde generalforsamlinger, skaffe fem mand til bestyrelsen, vælge kasserer, revisorer osv. Vi har ikke fundet frem til det rigtige forslag endnu, så indtil da er vi alle nødt til at støtte op om de frivillige, som driver de mange foreninger – så god generalforsamling(er).

DW

*

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra S sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk

Ø-støtten

Erhvervsstyrelsen varetager Landdistriktpuljen, der bl.a. støtter initiativer og projekter, som kan skabe udvikling og arbejdspladser på småøerne – også kendt som Ø-støtte. Det overordnede formål med puljens støtte til projekter på småøerne er at sikre levevilkårene i de små øsamfund. De projekter, der ydes støtte til, iværksættes på en eller flere af de små øer. Der gives både støtte i form af tilskud og lån.

Ansøgningsfrist

Der er fastlagt to ansøgningsrunder i 2017. Ansøgninger til første runde skal være Erhvervsstyrelsen i hænde inden mandag **den 10. april 2017** kl. 12. Fristen for anden runden forventes at blive i oktober. Den endelige dato udmeldes af erhvervsstyrelsen, når runden åbnes.

Vejledning og ansøgningsskemaer samt oversigt over projekter, der tidligere har opnået tilsagn, kan ses på www.livogland.dk.

Praktikant i Ø-sammenslutningen

I dette forår er vi så privilegerede i Sammenslutningen af Danske Småøer, at vi har fået en praktikant!

Jens Westerskov Andersen er kandidatstuderende på sociologi på Aalborg universitet. Han er opvokset på Lyø og har i sit studie, som en af de første inden for sociologi, fokuseret på småøerne. Jens's bacheloropgave i 2016, Småøernes Mosaik, var et studie i stedtilknytning og mobilitet på 3 danske småøer.

I sit 8. semester vil han i løbet af sit praktikophold varetage tre opgaver:

- Undersøgelse af organisering og erfaringer med bosætningsarbejdet på småøerne
- Brugerundersøgelse af Ø-posten
- Undersøgelse af sammenhængen mellem boligmasse og bosætning på småøerne

Jens Westerskov Andersen

Nogle øboere vil komme i kontakt med Jens i forbindelse med en eller flere af hans opgaver. Tag godt imod ham! Jens kan kontaktes på email: jens_wester_skov@hotmail.com

Fortsat fra forsiden

Holbæk Kommune har taget det til sig, så de i vid udstrækning giver de ønskede dispensationer for 5 år ad gangen. Lovgivningen er også ændret, så pensionister nu kan bruge deres sommerhuse til helårsbrug efter bare et års ejerskab.

På det praktiske plan har vi ved flere „Aftensalgs“-arrangementer i Holbæk (svarende til 'open by night' i andre byer) været til stede med vores egen lille bod, hvor vi uddeler smagsprøver fra Orø og underholder om øens velsignelser og muligheder. Denne bod bliver flittigt besøgt af de forbigående, og den står i øvrigt også opstillet et centralt sted på Orø på Ø-dagen, den første søndag i juni måned.

Der er blevet oprettet en side på Facebook, der hedder Ø-lejeboliger. Her kan folk, der vil leje deres huse ud blive opført, ligesom dem der vil leje kan gå på jagt efter egnede boliger. Vi har siden loven blev ændret oplevet et sandt stormvejr af folk, der vil leje sig ind på øen, og lige pt. er vi ikke i stand til at hjælpe, selv

om vi ved hjælp af vores cykelklub har uddelt et lille brev til alle sommerhuse, med opfordring til ejerne om at leje deres huse ud, hvis de alligevel ikke bruger dem for øjeblikket. Den store udfordring i den sammenhæng er nok, at folk, der gerne vil sælge deres sommerhus bliver nervøse for, at de ikke kan slippe af med lejerne igen, hvis de får købere til huset.

Vi kan simpelthen ikke skaffe boligerne til vores medborgere. Heldigvis er der også så småt kommet skred i hussalget, så vi heller ikke har så mange huse stående til salg i årevis. En sidste faktor, der kan spille ind, er at huse og lejligheder i København og dens forstæder efterhånden er blevet så dyre, at almindelige små familier ikke har råd til at bo i dem. På Orø kan de bo til en husleje, der mageligt opvejer, de merudgifter transporten frem og tilbage giver.

Vi er selvfølgelig bevidste om, at Orø på mange måder er privilegeret i forhold til mange andre øer i Ø-sammenslutningen. Vi har to færger,

vi har en velfungerende skole, Brugs, idrætshal og „dele-læge“, og det er vi meget taknemmelige over, men måske kan nogle af øerne bruge nogle af vores erfaringer alligevel. Vi står i hvert fald til rådighed, hvis nogen skulle ønske at snakke med os om det.

Med venlig hilsen

Jens Bloch

Formand for Orø Beboerforening

✱

Mens vi venter på tallene ...

Øernes befolkningstal pr. 1.januar kommer hvert år i Danmarks Statistik, som regel i april.

De øer, der er deres eget sogn, kan dog finde de nye tal på www.sogn.dk allerede nu.

År	2017	tilvækst	2016	tilvækst	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Orø	894	44	850	2	848	843	846	831	867	881

Befolkningsudviklingen på Orø.
Kilde: Danmarks statistik.

Fra Nuuk til Orø

Kristine og Carsten Rasmussen og datteren Maja

Berit Tannebæk fra Orø har interviewet Kristine og Carsten. De bor i en villa på Brøndevvej 64 på Orø med deres datter Maja, der går i 3. klasse på Orø Skole.

Hvor længe har I boet på Orø?

Kristine: Vi kom til Orø i starten af august 2016 – det var egentlig et tilfælde, at det blev her. Vi kom fra Nuuk i Grønland, og ville til Danmark for at starte et firma op.

Carsten: Vi ville oprindeligt have været et sted mellem Hillerød og København – sådan max. 30 kilometer fra København. Hvad var jeres „første kontakt“ til øen?

Carsten: Vi startede med at låne huset her af en kammerat, der har haft det som sommerhus i 8-10 år – og så blev vi forelsket i stedet. Tak til dig, Jesper Johnsen!
Kristine: Han skal selv bruge huset, når vi kommer længere hen på foråret, men vi er blevet så glade for at være her, så vi har fundet et andet lejemål på Orø.

Hvad fik jer til at flytte herover?

Kristine: Vi har været på besøg her et par gange i løbet af årene, så vi kendte jo lidt til stedet. Fra Grønland er vi jo vant til at bo i et lille, lukket samfund hvor alle kender alle, så det var ikke noget stort kulturelt chok for os.

Fremtidsplaner – leje- eller ejerbolig?
Vi vil gerne leje, når vi om ikke så længe skal flytte videre herfra sommerhuset. På

længere sigt drømmer vi om at købe et hus – men firmaet skal have ordentligt „fodfæste“ først.

Hvordan får I hverdagen til at hænge sammen, pendler I til arbejde?

Kristine: Vi er jo i gang med at starte et ventilationsfirma op. Carsten har ca. 20 års erfaring indenfor området og var selvstændig, inden vi flyttede til Grønland.

Carsten: Vi har fået de første kunder allerede – og indtil videre hjælpes vi ad, både med det praktiske og det administrative. Så lige nu arbejder vi mest hjemmefra. Der har været mange opgaver i forbindelse med opstart og registrering. Fremover vil jeg nok komme mere „ud på landevejen“. Kristine søger deltidsjob ved siden af, formentlig butik – i Holbæk. Vi startede med hjemmeundervisning af vores datter, Maja, men blev spurgt om ikke det var en god idé, at hun kom i skole og lærte de andre børn at kende. Og nu har hun fået nogle rigtig gode venner.

Vi glæder os, til det bliver billigere at tage færgen ... Når vi har haft travlt, har vi nogen gange tænkt „Hvorfor bygger de ikke bare en bro?“, men det er jo derfor, at vi er her. Der skal bare ikke være en bro!

Vi kommer fra en lidt stresset tilværelse på Grønland, tingene skulle gå stærkt, men øen trækker os ned i gear.

Synes I, at der er tilbud nok til en ung familie?

Kristine: Skolen er helt genial, i forhold til hvad vi er vant til. Godt sammenhold, og vi synes generelt, at folk har været gode til at tage imod nye øboere. Der er tilbud om musik, badminton og søspejdere, så der er jo flere muligheder for Maja, men vi har ikke brugt dem endnu. Maja har været inviteret med en veninde til søspejder, så vi tænker lidt over det. Hvis Maja ikke havde brudt sig om at være her, så var vi nok ikke blevet boende.

Carsten: Vi søger ikke trængsel, kan egentlig godt lide fred og ro. Og der er jo ikke ret langt til byen (Holbæk), hvis vi vil have de lidt større oplevelser, f.eks. skøjtebanen, ishockey, svømmehal eller biograf.

Til sidst, har Orø levet op til jeres forventninger?

Carsten: Selv om jeg er født og opvokset i København, så kan jeg allerede nu godt mærke, at jeg ikke længere er gearet til at være der længere tid ad gangen.

Kristine: Øen er perfekt til børnefamilier – vi havde egentlig ikke nogen forventning om at blive her, det skulle kun have været for en måned. Vi havde vel bare en forventning om, at man kunne fange krabber her – og det kan man!

Berit Tannebæk, Orø

Krukkeri på Askø

Bjarne Askens oplever en stigende interesse for kunsthåndværket i krukkeriet på Askø.

Kunsthåndværkere og småøer er en god kombination. Det er det lille lerværksted Askø Krukkeri et godt eksempel på.

I 2009 skulle det prøves! Pensionen havde indfundet sig. Det kan jo betragtes som sådan en slags iværksætterydelse.

I mit medbragte, men efterhånden nedslidte pottemagerværksted, blev fremstillet nogle småting og sat til salg i andelsforretningen. Bare for at se om det var noget ... Markedet er jo ikke så stort. Jo, det var det sørme ...

Jeg har en lang fortid i at drive lerværksteder i børne- og ungeinstitutioner, så det var nærliggende at kaste sig ud i keramikken sådan for alvor, nu hvor der kun var leret tilbage. Den gamle drøm, indrømmet.

En enkelt sæson som frugtplukker gav økonomi til at forny de væsentlige dele af værkstedet, hvilket var tiltrængt og nødvendigt, hvis det skulle ud over rampen.

Askø krukkeri har siden fremstillet ting til bord og køkken – og enkelte unika i stentøj. Og indtil nu har hvert år været lidt bedre end det foregående. Det er klart mit indtryk, at alle der besøger øen kommer en tur forbi krukkeriet, ligesom stort set alle faste og fritidsbeboere lejlighedsvis kommer forbi.

Det er denne pladderhumanist og skriverkarls klare indtryk at kunsthåndværkere bliver mere iøjefaldende og dermed særligt forkælede på en lille ø. Betragt det som en dybtfølt opfordring.

På rigtig mange virker det som noget særligt at besøge en ø, helst af den størrelse hvor man virkelig kan mærke, at det er en ø. Og det betyder at 'markedet' for kunstnere og kunsthåndværkere

med hang til direkte kontakt rækker langt udover hvad indbyggertallet måske antyder. Rent bortset fra at kunstnere og kunsthåndværkere til gengæld kan bidrage med noget, der på en meget ø-agtig måde gør det til en ekstra oplevelse, at komme til øen. En rigtig winwin.

Bjarne Askens, Askø Krukkeri

Har du lyst til at blive ø-bo?

Omø Boligforening har en ældrevenlig lejlighed på 75 kvm, med udsigt over Storebælt (og broen!) ledig pr. 1.4.2017. Månedlig husleje kr. 5.192,- (mulighed for boligydelse). A conto vand 200,- kr. Henvendelse til Ole Odsgård, 5819 9183 eller ole.odsgaard@skolekom.dk Se mere på vores hjemmeside på www.omoe-net.dk

Smagdanmark.com – ny andelsforening hos lokale fødevarereproducenter

Småøernes Fødevarerenetværk er medlem af Smagen af Danmark, som er de danske fødevarerenetværks paraplyorganisation. Der er omkring 700 producenter med i de 15 lokale fødevarerenetværk, der udgør medlemsbasen i Smagen af Danmark. For mange mindre fødevarereproducenter er afsætningen af produkterne ikke altid så lige til. Det gøres der nu noget ved!

[Smagdanmark.com](http://smagdanmark.com) er en hjemmeside baseret portal, som sætter fødevarereproducenter og kunder over hele landet i forbindelse med hinanden. Der er lavet en god aftale med Postnord, som sørger for forsendelserne, så både køle- og frostvarer kommer frem til kunden i frisk tilstand. Flasker kan også sendes, da pakkerne bliver håndbåret frem til kunden – ikke hele vejen, men på de kritiske tidspunkter! Forsendelsesomkostningerne er lave på grund af en opnået mængderabat.

Smagen af Danmark har taget initiativ til [Smagdanmark.com](http://smagdanmark.com). Et professionelt

reklamefirma har udarbejdet modellen og hjælper aktivt nye producenter i gang på portalen. Producenterne betaler et fast beløb pr. måned for at være medlem. [Smagdanmark.com](http://smagdanmark.com) er nemlig ejet af producenterne i et andelsselskab. Vedtægterne er under udarbejdelse, og der indkaldes snarest til en stiftende generalforsamling. Producenterne får hermed egen afsætningskanal til alle i hele Danmark.

Som kunde klikker du ind på smagdanmark.com og bestiller på den indbydende side alle former for lokale kvalitetsfødevarer. De leveres til døren efter få dage – også til ikke-brofaste øer.

Et øget salg af kvalitetsfødevarer vil øge opmærksomheden på mangfoldig-

heden af fødevarereproducenter på de små øer – og på kvalitetsfødevarer i hele landet. Markedsføringen af fødevarerne vil øge opmærksomheden på småøerne og andre lokaliteter – hvilket gerne skulle have en positiv afsmittende effekt på – i første omgang – turisme, men også beskæftigelse og bosætning.

Andelstankerne er igen på vej ud i den lokale udvikling af landdistrikterne. Mange mennesker forbinder noget positivt med fællesskaber og andelstanke – det kan også have en god effekt på omsætningen på smagdanmark.com.

Småøernes Fødevarerenetværk/Kirsten Malling Olsen

**SMAG
DANMARK**.com

Hvad skal du være, når du bliver øbo?

Skal du drive en restaurant eller en café? Eller være campingpladsejer – eller havnefoged? Eller noget helt andet ... ? Her ses de ledige stillinger på småøerne, som vi har kendskab til.

Stilling	Se mere her	Kontakt
Havnefoged på Skarø, fra 1.4. til 22.10	www.havneguide.dk/da/havn/skaroe-havn	Havnemester Hans Søby: tlf: 24887080 hans.soeby@svendborg.dk
Havnefoged på Drejø, fra 1.4. til 22.10	www.havneguide.dk/da/havn/drejoe-havn	
Elev pr. 1.7.2017, malkekøer, hos Bjerggaard, Barsø	www.barsoelandbrug.dk FB: Bjerggaard Barsø Landbrug	Helle Kreiberg Svennesen: tlf. 22359116, soren.svennesen@privat.dk
Forpagter til Havnehuset på Venø	www.venoe.dk og www.venohavn.dk	Dennis Borbjerggaard: tlf.: 61131407 borbjerggaard@mail.dk
Forpagter til Restaurant Omø-Perlen	www.omoe-perlen.dk	Kurt Riishøj: tlf.21467757 info@kurt-riishoj.dk
Forretningsudvikling i Den Helbredende Have, Fejø. NB: ulønnet invitation til partnerskab!	www.helbredendehave.dk	Anne Moloney moloney@fejoe.dk /Lene Støvring: lstoevring@hotmail.com
Campingpladsejer på Årø	www.aaro-camping.dk	Jan Sejersen, tlf. 74584482/52244482, aaro@aaro-camping.dk

Vil du gerne have en stilling med i næste nummer? – så kontakt Lise på ls@danske-smaaer.dk

Småøernes Fødevarer-netværk med i EU projekt

Småøernes Fødevarer-netværk har via medlemsskabet af Smagen af Danmark og i samspil med andre Nordeuropæiske aktører, modtaget en bevilling på ca. kr. 190.000,- fra EU Interreg programmet for Nordsøregionen. Projektet har titlen „Towards a Regional Food Frame“ (REFRAME) og handler om at udvikle lokale infrastrukturer for fødevarerproduktion, – forarbejdning og -afsætning. Bevillingen skal kort fortalt bruges til at registrere og kortlægge nuværende og potentielle fødevarerproducenter, samt kulinariske turismeaktører på vore

27 småøer. En analyse af denne kortlægning vil set i sammenhæng med de stedbundne ressourcer og potentialer på øerne give retning og bud på, hvordan småøernes fødevarerproducenter fremover kan udvikles og en profilering af øerne styrkes.

Dette skal igen følges op af en styrkelse af netværket mellem Småøernes Fødevarer-netværks medlemmerne samt andre relevante aktører. REFRAME projektets bevilling er blevet suppleret med en bevilling fra Landdistriktpuljens Ø-støttemidler på kr. 300.000,-

Fra SFN bestyrelsens side, ser vi disse bevillinger som en enestående mulighed for, med afsæt i produktion, markedsføring og distribution af højværdi Ø-produkter/ Terroir produkter, at få et markant genembrud på en række udviklingsorienterede områder.

Småøernes Fødevarer-netværk

Bog anmeldelse HER ER DK

HER ER DK er et utraditionelt, geografisk opslagsværk, skrevet af mere end 217 vidt forskellige mennesker forankret overalt i Danmark. Kendte forfattere, forfatter-spirer, samfundsdebattører, klitplantører, hjemmefødinge og dem, der lige er kommet til. Et udvalg af de danske småøer er repræsenteret ved fine tekster. Birkholm beskrives af oldermand Jan Fabricius, Mandø optræder som et digt af Claus Mandø (!), Sejerø af beboerforeningsformand Henry Larsen og Strynø optræder med to tekster, den ene af oversætteren Sara Koch og den anden af Ø-postens redaktør Lise Thillemann Sørensen.

Læserne af HER ER DK får noget at

vide om de danske småøer, som de ikke kan læse om i nogen brochurer. Teksterne

brænder af engagement og stolthed. HER ER DK er udgivet på Brøndums forlag.

Næstformand i ø-sammenslutningen – brænder du for de små øer?

Kunne du tænke dig at deltage i og have indflydelse på Ø-sammenslutningens virke? Har du lyst til at blive del af en aktiv bestyrelse, der har fokus på småøernes vilkår og udvikling?

Til generalforsamlingen den 20. maj 2017 på Avernakø skal der vælges ny næstformand i S sammenslutningen af Danske Småøer.

Eva Terkelsen, der siden 2010 har været næstformand, har valgt ikke at genopstille til posten, da hendes fuldtidsjob ikke længere kan fungere sammen med funktionen som næstformand.

Derfor er posten nu ledig for en engageret øbo, der gerne vil være med til at arbejde for øernes udvikling.

Næstformanden skal engagere sig i emner vedr. småøerne, sparre med formanden og deltage i møder og arrangementer vedr. Ø-sammenslutningen og småøerne.

Som næstformand modtager du et skattepligtigt honorar, der pt. lyder på 18.750 kr. årligt. Derudover dækkes rejseudgifter efter udlæg eller statens laveste takster.

Er du interesseret i at opstille, og vil

du høre mere om posten som næstformand, så kontakt enten formand Dorthe Winther, tlf: 61 70 52 49, mail: dwa@danske-smaaer.dk eller sekretariatsleder Lise Thillemann Sørensen, tlf: 60 77 13 39, mail: ls@danske-smaaer.dk

Du er også meget velkommen til at kontakte den nuværende næstformand, og høre mere om funktionen: Eva Terkelsen tlf.: 60 13 00 83, mail: et@danske-smaaer.dk

Indkaldelse til Ø-sammenslutningens Generalforsamling 2017

Generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer afholdes i år på Avernakø. Repræsentanter fra de 27 småøer indbydes til at deltage i dagene 19.-20.-21. maj 2017. Selve generalforsamlingen foregår *lørdag den 20. maj*, og her er alle øboere velkomne. Værtsøen sørger dog kun for indkvartering af max. to repræsentanter fra hver ø. (invitationer til ø-repræsentanterne fremsendes i slutningen af marts).

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være sekretariatet i hænde senest den 5. maj.

Dagsorden ifl. vedtægterne for Generalforsamling i Sammenslutningen af Danske Småøer Avernakø, lørdag d. 20. maj 2017:

1. Valg af dirigent og referent
2. Formandens beretning
3. Beretning fra sekretariatet
4. Godkendelse af regnskab
5. Fastsættelse af medlemskontingent efter indstilling fra bestyrelsen.
6. Indkomne forslag
7. Valg af næstformand. Eva Terkelsen modtager ikke genvalg.
8. Røkering af bestyrelsesposter: Birkholm og Askø går ud af bestyrelsen.
Agersø og Skarø træder ind i bestyrelsen
9. Valg af revisorer/revisorsuppleant
10. Eventuelt

Enhver beboer eller lodsejer, hjemmehørende på en af medlems-øerne, samt øvrige medlemmer har møderet og taleret på generalforsamlingen. Der tilkommer hver medlems-ø én stemme.

Eget postnummer

Flere af småøerne får deres eget postnummer

Med den nye postaftale fra sommeren 2016 blev det muligt for dem af småøerne, der ikke havde det, at få eget postnummer. I efteråret lå proceduren klar fra Postnord, der administrerer postnumrene i Danmark, og Trafikstyrelsen, som godkender nye postnumre.

Flere af øerne har i vinter holdt afstemninger: Femø, Orø, Askø, Omø, Bjørnø og Strynø har således i skrivende stund stemt, om øerne skulle have deres eget postnummer tilbage. For Bjørnøs vedkommende har man stemt om for første gang at få sit eget postnummer. For de 6 øers vedkommende har der været tale om høje stemmeprocenter og markante flertal for at få eget postnummer: der meldes om over 80% på Strynø og næsten 100% tilslutning på Askø-Lilleø. Avernakø og Endelave planlægger afstemninger i foråret.

En af fordelene ved at få eget postnummer er, at det giver øen en større synlighed, idet ø-navnet kommer med fremfor den større bys navn. Eksempelvis kommer det fremover til at hedde 4245 Omø, fremfor 4200 Slagelse. Det kan også have betydning for levering af varer eller hjemsendelse fra sygehus, når det fremgår direkte, at man bor på en ø.

Femø har fået eget postnummer først

Femø har været den hurtigste – her har man i en årrække ønsket sig det gamle postnummer tilbage og har siden 2008 arbejdet for sagen. Afstemningen blev holdt i december, og sagen har været gennem Postnord og Trafikstyrelsen til godkendelse. Nu sker det så: den 1. marts træder postnummeret **4945 Femø** i kraft – og nyheden om Femøs postnummer er endda blevet bragt i den engelsksprogede, kinesiske avis Global Times!

På Femø har man længe ønsket sig det gamle postnummer tilbage

LS

Femøs nye postnummer blev fejret med reception i præstegården

EGET POSTNUMMER

Sejerø, Fur, Fejø og Anholt har hele tiden haft eget postnummer. Af de øvrige småøer har 15 tilkendegivet, at de ønsker eget postnummer.

Når et nyt postnummer indføres, bliver diverse registre så som vejregisteret, folkeregisteret, virk.dk og skats registre automatisk opdateret med de nye postnumre. Postnord gør opmærksom på, at der i overgangsperioden kan være forsinkelser i postleveringen.

Reglerne siger, at fastboende har én stemme pr. husstand, og virksomheder ligeledes én stemme. Virksomheders stemme vægter dog mere end de private husstandes, da der kan være omkostninger forbundet med at skifte postnummer og forny adresser.

Traktementet på Femø bød på postnummerkage – og posthorn selvfølgelig

Eget postnummer

Et stort ja til 4305 på Orø

Stemmeboksen har været opstillet i den lokale brugs på Orø i to uger

Fjorten dage i januar kunne beboere og virksomheder på Orø aflevere deres stemmeseddel i en dertil indrettet boks opstillet i Dagli'Brugsen.

Det blev et stort ja til eget postnummer. Orø skal nu have postnummer 4305 i stedet for 4300, som er Holbæks postnummer.

Orø Beboerforening har i samarbejde med Holbæk Kommune stået for valget. 471 fastboende husstande og 127 virksomheder/foreninger har haft mulighed

for at stemme. 323 husstande har stemt ja, 19 har stemt nej, og en stemmeseddel var ugyldig. 89 virksomheder/foreninger har stemt ja, og 9 har stemt nej.

Stemmeprocenten blev således høj: 77% af virksomheder/foreninger stemte, af disse var 70% ja stemmer og 7% nej stemmer. 72% af de fastboende stemte, af disse var 68% ja stemmer og 4% nej stemmer. Det kan man vel kalde et markant flertal, som der står i retningslinjerne for oprettelse af Ø-postnumre.

Sagen er nu sendt til PostNord Danmark, og vi venter spændt på svar derfra.

Da Orø havde eget posthus, blev 4305 brugt til at poststemple breve og pakker, men det faldt bort, da posthuset blev nedlagt. I dag har Orø postindlevering i Dagli'Brugsen.

Erik Fuchs, Orø

Fårets Dag på Venø

Fårets Dag er en årlig begivenhed, der gennemføres rundt om i landet af foreningen Dansk Fåreavl.

På Venø åbner gården Nørskov på nordspidsen stalddørene til masser af nyfødte lam og deres mødre den 15. april kl. 10-16.

I anledning af Fårets Dag sejler øens gæster gratis med Venø Færgen. Fårets Dag på Venø fejres også på andre måder: Der er påskeudstilling på Venø Galleri, pop-up kunst på Venø Gl. Skole, guidning i den nyrestaurerede Venø Kirke og på Museumsfærgen Venøsund. Venø Kro og Venø Café og Havnekiosk holder åbent. Program for dagen udleveres på færgen.

Jan Bendix – Venø

Bestyrelsen for LAG Småøerne indkalder hermed til

ordinær generalforsamling i foreningen LAG Småøerne

på Hotel Plaza, Odense lørdag den. 29. april 2017

Forud for generalforsamlingen holder vi *et temamøde om bosætning* (se omtale andet sted i bladet)

Arrangementet begynder kl. 10.30 – med kaffe, brød m.m. fra kl. 9.30

Dagsordenen for den ordinære generalforsamling er:

1. Valg af dirigent
2. Valg af referent
3. Valg af stemmetællere
4. Forelæggelse af bestyrelsens beretning om den lokale aktionsgruppes virksomhed i det forløbne år samt beslutning om godkendelse heraf
5. Forelæggelse af årsregnskab og revisionsberetning for det forløbne år samt beslutning om godkendelse af resultatopgørelse og balance
6. Forelæggelse af drifts- og likviditetsbudget for det kommende år samt godkendelse heraf
7. Indkomne forslag fra bestyrelse eller medlemmer
8. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter jf. vedtægternes §9
9. Valg af revisor
10. Eventuelt

Forslag, som ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen.

Tilmelding:

For medlemmer af foreningen, der deltager i temamødet, er LAG Småøerne vært for en frokost. Af hensyn til planlægningen skal vi bede om tilmelding. Vi skal have din tilmelding senest **den 11. april 2017**. Send en mail til sekretariatet@danske-smaaoer.dk eller ring til Aase på tlf. 62 51 39 93.

Med venlig hilsen Søren Noes, formand for LAG Småøerne, formand@lag-smaaoerne.dk

Den Europæiske Union.
De Europæiske Struktur-
og Investeringfonde

Fra slagter til sejlene cafébestyrer

Alle passagerer får et venligt smil af Gitte Thun denne vintermorgen på Anholtfærgen

En lille ferie, et stillingsopslag og kærligheden til Anholt blev startskuddet til et nyt kapitel i arbejdslivet for cafeteriebestyrer Gitte Thun.

„Jeg er egentlig uddannet slagter, men havde arbejdet som socialpædagog på et bosted for unge psykisk handicappede i 22 år. Det var et dejligt, men også meget følelsesmæssigt krævende arbejde og jeg kunne mærke, at jeg skulle noget andet. Jeg tog på en lille miniferie med en veninde til Anholt og på færgen faldt jeg over opslaget: Cafeteriebestyrer søges til sæsonen 2015“, fortæller Gitte Thun. Hun kunne mærke, at det rykkede i hende og da Gitte Thun kom hjem til Fjellerup på Djursland, blev tankerne delt med ægtefællen Thomas, som arbejdede som skorstensfejer. De planlagde, at Gitte skulle bo og arbejde på Anholt hele sommeren og flytte hjem om vinteren og hun gjorde klar til sin første sæson i påsken 2015.

„Jeg havde haft en slagterbutik i Vestjylland for mange år siden, så jeg havde erfaringer med hvad kunderne kan lide. Mit første indtryk var da også, at der skulle ske noget nyt, for det måtte kunne gøres bedre. Jeg vidste, at det ville blive hårdt arbejde, men det var jeg også indstillet på. Jeg ved det er kombinationen af pris, kvalitet og servicemindedhed, som

gør forskellen“ siger Gitte Thun, som også har omdannet cafeteriet til en lille kiosk med chips, slik og legesager til børnene. Cafeteriebestyreren kan da også mærke, at hendes indsats har båret frugt. Før havde turisterne ofte deres egen madpakke med, men nu køber mange en god frokostenretning med fiskefrikadeller, håndmadder eller tærte med salat. Nogle benytter sig også af hendes madpakketilbud, som består af en færdig pakke til turen videre fra færgen. Men det bedste er næsten, at de fastboende køber mere i cafeteriet.

„Man kan tydeligt mærke, at de sætter stor pris på, at der er et velfungerende cafeteria på færgen. Det virker også som om, de er glade for, at vi er flyttet til øen. Det giver en stor tilfredshed – og faktisk er det et ekstra plus, at vi er nødt til at bo på øen, fordi færgen lægger til her hver aften“ tilføjer Gitte Thun.

Det varede nemlig ikke længe inden Gitte Thun og hendes mand besluttede sig for at flytte til øen på helårsbasis. Huset i Fjellerup er sat til salg og de er flyttet ind i et af de små udlejningshuse, som færgen disponerer over. Thomas er i gang med at etablere sit eget hjemmeservicefirma, for som så mange andre nye tilflyttere må han stykke en indtægt sammen af forskellige jobs.

Vi er begge faldet rigtig godt til på

øen. 22 års arbejde med handicappede unge og deres forældre, kunne ofte være præget af mange problemer. I mit nye job møder jeg evigglade mennesker på vej på ferie. Det giver en helt anden tilfredshed med livet. Og når travlheden i ferisesæsonen så følges af vinterperiodens ro og fred, så kan man ikke ønske sig mere“, slutter Gitte Thun

Birgitte Dahl Jeppesen, Anholt

Emil Rasmussen er på vej hjem fra ferie. Han har valgt både bolle og kage.

LAG-møde om bosætning

LAG Småøerne holder temamøde om bosætning den 29. april. Mød ø-konsulenten fra Orø og en bosætningsaktivist fra Fejø og lær nyt om tilflytning.

Nye naboer. Flere øboere. Mere øliv.

Hos LAG Småøerne sætter vi de kommende måneder fokus på bosætning, altså tilflytning og mere øliv. Det gør vi bl.a. med et temamøde den 29. april 2017 (samme dag som vores generalforsamling). Vi vil gerne være med til at puste liv i bosætningsarbejdet og være med til at skabe grobund for nye tanker og ideer.

Der er ingen tvivl om, at det allervigtigste for de mennesker, der overvejer at blive øboere, er det indtryk, de får af livet, mulighederne og vilkårene på øerne. Kampagner og tilbud og prøveboliger gør ikke en forskel, hvis ikke den grundlæggende fortælling om ølivet er positiv. Det handler om konstant at arbejde for gode levevilkår på øerne (kulturtilbud, jobmuligheder, indkøb, skole,

færge osv. osv.), men det handler også om hele tiden at fortælle om ølivet med de rigtige ord – og de rigtige billeder. Det er vores fornemmelse, at det er en konstant og vedvarende indsats, der skal til. Og nogle meget bevidste valg om, hvilken fortælling vi fortæller.

Det handler ikke om et male et skønmaleri. Men om at bruge ord og billeder, som vores omverden kan forbinde sig med.

Anholtliv hele vejen rundt

En gruppe anholttere (med udgangspunkt i skolebestyrelsen på Anholt Skole og Børnehave) har startet en kampagne under overskriften 'Anholt liv'. Med en

hjemmeside (www.anholtliv.dk) og med facebook siden 'Anholtliv' fortæller de om livet på øen – og om mulighederne for tilflyttere. Hvis man følger 'Anholtliv', møder man på den måde Anholt hele vejen rundt og hele året: skolen, fastelavnsvest, kystsikringen, fiskerne, den nye Anholt Gin osv. osv.

En del af Anholt-kampagnen er også et tilbud om „prøveboliger i to til fire måneder“. Prøveboligen er gratis og for at komme i betragtning, skal man sende en motiveret ansøgning, hvor man gør rede for „formål med opholdet“ og sine planer omkring „arbejde eller konkrete aktiviteter el. projekter“.

På Orø har man i en periode dyrket

LAG

LOKALE
AKTIONS
GRUPPER

Fra facebook siden 'Anholtliv'

synergien mellem turismeindsatsen på den ene side og bosætningsindsatsen på den anden: Simplelthen ved at bruge Orø turismekanaler til også aktivt at sprede budskabet om „livet på Orø“. Så de mennesker, der søger informationer om ferie på Orø, også møder historierne om hverdagen på Orø og om mulighederne for at bosætte sig der.

Turisme og bosætning på Orø

For eksempel handler hjemmesiden www.orø.dk ikke blot om turisme, men også om bosætning med et afsnit om ejendomsmæglere og hussalg, øens skole og fritidsaktiviteterne m.m. På den måde giver hjemmesiden direkte mulighed for handling – og giver de interesserede mulighed for nemt at tage de første skridt på vejen til at flytte til Orø.

Samtidig står Orø Beboerforening klar til at hjælpe de potentielle tilflyttere. Foreningen kan fx hjælpe med at finde en bolig, kontakt til kommunen og information om skole- og børnepasningstilbud. I en særlig brochure henvender beboerforeninger sig direkte til børnefamilier med dette budskab „Orø er svaret på jeres drømme! ... Vi ved det – for vi har prøvet det... Psst... det er en velbevaret hemmelighed – og vi kan godt lide vores fred, ro og idyl, så sig det ikke til for mange!!! Men lige præcis DU og dine dejlige børn, er måske netop de naboer vi står og mangler!“

På vores temamøde den 29. april kommer Sune Abeln Nielsen, som i 2015 og 2016 var ø-konsulent for Orø, og fortæller om erfaringerne med ø-markedsføringen. Fra Fejø kommer Kirsten Sydendal og beretter om bosætningsarbejdet på Lolland-Falster. Hun er en af initiativtagerne til *Lolland-Falster Lovestorm* og medstifter af foreningen *Sammen om Lolland-Falster*.

LAG-Fokus

Ansøgningsfrister

LAG Småøernes bestyrelse har fastsat den næste ansøgningsfrist: Den 18. august 2017. Fristen er både for LAG-ansøgninger og FLAG-ansøgninger.

Vores tilskud kommer fra landdistriktsprogrammet (LAG) og hav- og fiskeriudviklingsprogrammet (FLAG). FLAG-midlerne kan anvendes til projekter på 11 småøer: Agersø, Anholt, Birkholm, Fur, Hjortø, Omø, Orø, Sejerø, Strynø, Venø og Årø.

For at få en foreløbig vurdering af projektideen er det altid en god idé at kontakte vores koordinator, Morten Priesholm, inden man sender en ansøgning. Han kan både vejlede i reglerne og være med til at vurdere og diskutere projektets idé og indhold. Morten kan kontaktes på 22 32 84 93 og mp@lag-smaaoerne.dk.

Formodentlig bliver der også en ansøgningsfrist i december 2017.

LAG-Fokus

Generalforsamling

LAG Småøerne holder generalforsamling lørdag den. 29. april 2017 – på Hotel Plaza i Odense. Forud for generalforsamlingen holder vi temamøde om bosætning. Temamødet begynder kl. 10.30 (med kaffe, brød m.m. fra kl. 9.30), og vi slutter i løbet af eftermiddagen, når vi er færdige med generalforsamlingen.

For medlemmer af foreningen, der deltager i temamødet, er LAG Småøerne vært for en frokost. Tilmelding senest den 11. april 2017. Send en mail til sekretariatet@danske-smaaoer.dk eller ring på tlf. 62 51 39 93.

LAG-Fokus

Samarbejde om bosætning

Sammenslutningen af Danske Småøer og LAG Småøerne vil de kommende måneder samarbejde om bosætning. Målet er i første omgang at kortlægge, hvilken indsats der er brug for. Er det en stor fælles ø-kampagne? Er det beboerforeningerne, der skal have nye muligheder for at løfte bosætningsarbejdet? Hvordan skal det gribes an? Hvem er målgrupperne? Disse spørgsmål og mange flere skal de to foreninger nu i fællesskab finde svar på. Senere kan der blive tale om et egentligt bosætningsprojekt.

Sune og Kirsten skal give ideer og inspiration til, hvordan beboerforeninger og andre grupper kan arbejde med bosætning. Med temamødet vil vi også blive klogere på, hvordan vi som LAG

kan støtte bosætningsarbejdet. Så her har du muligheden for at sige din mening og deltage i debatten. Vi ses.

Søren Noes (formand) og Morten Priesholm (koordinator)

*

Læser du Ø-posten?

Ja, i hvert fald har du fået øje på dette! Sammenslutningen af Danske Småøer foretager i marts og april en brugerundersøgelse af Ø-posten. Sammen med dette nummer af Ø-posten skulle du, som øbo, gerne have fået et papirspørgeskema til udfyldelse. Spørgeskemaet kan også udfyldes

digitalt via QR koden her ved siden af eller dette link: <https://www.survey-xact.dk/LinkCollector?key=9SRSC2CGC532>

Vi vil meget gerne bede dig om at udfylde et spørgeskema – enten på papir eller digitalt – **senest den 20. april**. Tak for hjælpen!

Mvh S sammenslutningen af Danske Småøer

Øerne og telemedicin

På generalforsamlingen og repræsentantskabsmødet i 2016 blev der givet udtryk for interesse for, at Ø-Sammenslutningen undersøgte mulighederne for aktivt at medvirke til afprøvning af specialiseret hospitalsbehandling på øerne, uden at det kræver tilstedeværelse af sundhedspersonale.

Baggrunden er en forventning om, at patienter kan opnå øget livskvalitet, når behandlingen sker i vante omgivelser hjemme på egen ø.

Der er allerede – om end ganske få – eksempler på, at behandling kan flyttes væk fra hospitaler med brug af telemedicinske metoder.

Ø-Sammenslutningen har kontaktet Rigshospitalet, der arbejder med fagom-

rådet og tilbudt ø-medvirken i forsøg, som hospitalet har under udvikling i samarbejde med Danmarks Tekniske Universitet.

Erfaringerne fra de hidtidige forsøg på området peger på nødvendigheden af teknisk/faglig udvikling og relations- og kommunikationsudvikling. Ø-Sammenslutningen ønsker endvidere at få afdækket kravene til teleinfrastrukturen, så de nyudviklede metoder kan tages i brug på vores øer.

Sammenslutningen vil via sine nyhedsbreve informere om det mulige fremtidige samarbejde.

Jan Bendix – Venø

HVAD ER TELEMEDICIN?

Begrebet telemedicin dækker over forskellige typer digitalt understøttede sundhedsydelser leveret over afstand. Ved hjælp af borgeres oplysninger om eget helbred, via videosamtaler, billeder, spørgeskemaer og måleresultater som f.eks. blodtryk, vægt, glykosetal og iltmætning i blodet, kan medarbejdere i sundhedsvæsenet følge, diagnosticere, behandle og rådgive om sygdomme hos borgere, mens de opholder sig i deres eget hjem.

Borgerne får værktøjer til at følge eget helbred og kan blive bedre til at mestre egen sygdom, ligesom de i mange tilfælde slipper for at skulle ind på hospitalet.

<http://www.rm.dk/sundhed/faginfo/center-for-telemedicin/hvad-er-telemedicin/>

Bliv støttemedlem af Sammenslutningen af Danske Småøer

Interesserer du dig for de danske øer? Så tegn et støttemedlemskab og modtag Ø-Posten på din adresse. Det koster blot 150,- kr. om året. Kontakt sekretariatet på sekretariatet@danske-smaaoer.dk, hvis det har interesse! Du kan også tilmelde dig nyhedsbrevet fra De Danske Småøer og se flere ø-nyheder på www.danske-smaaoer.dk.

Nyhed fra Skarø Is

Verdensfirmaet på Skarø har barslet med endnu en is – denne gang en is til gravide med voldsom kvalme.

MorBarn isen blev født i oktober 2016 og blev lanceret på konferencen WHINN, Week of Health and Innovation i Odense. Den kvalmelindrende is er tiltænkt kommende mødre: MorBarn isen har en sart frisk æble- og citronsmag samt et lavt fedtindhold, som gør den let at spise, hvis man har kvalme. Isen indeholder let optagelige proteiner i en proteinsammensætning som svarer til modermælk. Desuden indeholder den 5 forskellige mælkesyre kulturer til at berolige og beskytte maven og Inulin-fibre til at hjælpe tarmsystemet.

Ideen til isen kom fra en norsk fødselslæge, der var opmærksom på, at gravide med kvalme ofte ikke får protein nok.

Isen er nu på markedet og kan bl.a. købes via den nye fødevareportal www.smagdanmark.dk, omtalt andetsteds i Ø-posten.

Ø-firmaet har udviklet flere special-is til eksempelvis patienter i sundhedssektoren og til sportsfolk. Læs mere på deres hjemmeside www.isfraskaroe.dk

LS

Ø-kirkerne, nu og i fremtiden

Præster og medlemmer af menighedsrådene på øer, der har aktive kirker, er inviteret til seminar på Venø den 27.-28. april.

Seminaret er en tradition i forbindelse med menighedsrådsvalget, der finder sted hvert fjerde år. Det er Sammenslutningen af Danske Småøer, der står for arrangementet – og venøboere og VenøBoen, der sørger for overnatning til deltagerne.

I programmet bliver der dels mulighed for at udveksle deltagernes ø-erfaringer om sognelivet og dels drøfte kirkens rolle i lokalsamfundet nu og i fremtiden. Det sidste emne drøftes ud fra et oplæg fra medlem af Folketingets kirkeudvalg Karen J. Klint (S) og leder af Folkekirkens projekt: Kirke på Landet, provst Hasse Neldeberg Jørgensen.

Venøs sognepræst, Per Mikkelsen, og tidligere sognepræst på Venø, Jørgen Anker Jørgensen, næstformand i Grundtvigs Forum, står for aftenarrangementet.

Menighedsrådsformanden på Venø, Ove Bjerre-Pedersen, fortæller i Venø Kirke om det netop afsluttede 10-årige arbejde med restaurering af kirken.

Jan Bendix – Venø

Venø kirke

„Den ægte vare“. Det er sognepræst Per Mikkelsens karakteristik af den nyrestaurerede Venø Kirke, som efter et ni måneders arbejde blev genindviet i december 2016.

Genindvielsen blev foretaget af biskop Henrik Stubbkær i en fyldt kirke. Efter indvielsen var over 80 venøboere til reception på Venø Kro.

Med nænsom hånd har arkitekt Dan Ljungar stået for restaureringsarbejdet, hvis resultat har glædet de sædvanlige kirkegængere og Venøs mange besøgende.

Kirkerummet fastholder på fineste måde sin middelalderoprindelse. Altermaleri af Knud Agger (1895-1973) skænket af Ny Carlsberg Fonden kaster lys over koret, nye kirkebænke udført af Venø-snedkeren Anders Hunsballe, ny belysning og nyt gulv giver Venø Kirke karakter.

Arbejdet er gennemført med støtte fra A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond og Viborg Stift. Læs mere om kirken på kortlink.dk/ptbr.

Den restaurerede kirke er med sine nye kvaliteter med til at fastholde interessen om kirkearbejdet og turismen på Venø.

Jan Bendix – Venø

Menighedsrådsseminar

Torsdag den 27. og fredag den 28. april 2017 på Venø Kro. I samarbejde med Venøboen indbyder Sammenslutningen af Danske Småøer til menighedsrådsseminar. Seminaret henvender sig til medlemmer af menighedsråd samt præster og øvrige ansatte ved kirker på småøerne. Ny viden og erfaringsudveksling er formålet, se mere oven for.

Det er stadigvæk muligt at tilmelde sig seminaret ved henvendelse til sekretariatet ap@danske-smaaoer.dk. Seminaret koster pr. deltager 625,- kr., der dækker måltiderne (ekskl. drikkevarer), men ikke transport til og fra Venø. Program og praktiske oplysninger findes på www.danske-smaaoer.dk.

Venø blev genindviet i december 2016

Det 'nye' kirkerum efter 9 måneders istandsættelse

Erhvervsministeriet booster ø-turismen

Britta Leth

Med en bevilling på næsten 1,2 mio. kr. giver Erhvervsministeriet et kæmpe boost til turismen på de danske øer. Pengene skal anvendes til at videreudvikle ø-passet, der som forsøg blev fremstillet til sæsonen 2016. Her fik jeg etableret et samarbejde mellem Sammenslutningen af Danske Småøer og Færgesekretariatet samt Færgen, så vi for første gang kunne lave en samlet præsentation af 35 øer i én folder; ø-passet. Med den gode bevilling fra Erhvervsministeriet kan ø-passet til sæsonen 2017 trykkes i et stort oplag på omkring 180.000 stk. omfattende også en engelsk-tysk udgave. Derudover skal ø-passet digitaliseres, Facebook-profilen Øhop & Ø-pas skal videreudvikles, og turisterne skal tilbydes nyhedsbrev samt ø-ophold og oplevelser.

Forsøget med ø-passet har i sæsonen 2016 været en stor succes: Ø-passene blev revet væk af turisterne. Øernes turistvirksomheder fortæller, at turi-

sterne kommer på besøg, fordi de har set øen i passet, – og så arbejder og virker ø-passet jo lige netop som det skal!

Ideen er nemlig at skabe synergi mellem øerne og få endnu flere turister til at besøge de danske øer. Formanden for Sammenslutningen af Danske Småøer, Dorte Winther, udtalte i december til pressen, at hun er rigtig glad for, at Erhvervsministeriet vil støtte udviklingen af ø-passet med midler fra Landdistrikternes Forsøgspulje og fortsatte: „Ø-passet giver utrolig stor synlighed for de danske øer, der nu er samlet i en ny destination – ’Det Danske Ørige’. Det vil helt sikkert betyde flere turister på øerne og dermed større omsætning og yderligere beskæftigelse.“

Jeg er nu i gang med at redigere ø-passet, så det kan være klar omkring 1. april og til den nye turistsæson. To nye øer Lolland og Christiansø kommer med. Derudover vil der både i Danmark og Tyskland blive gennemført brandingkam-

pagner af ø-passet og det at holde ferie de danske øer, så der kan tiltrækkes endnu flere turister. Der er også indgået aftale med Færgen om, at de danske småøers virksomheder kan få deres turistprodukt præsenteret på portalen: Dansk Ø-ferie. Det vil give turistprodukterne stor synlighed. Selve præsentationen er gratis, først ved bestilling skal der betales provision, der så også omfatter Rejsegarantifonden.

En tænketank med repræsentanter fra Sammenslutningen af Danske Småøer, LAG Småøerne, Færgesekretariatet, Færgen og VisitDenmark er nedsat til at følge projektet og udvikle nye visioner. Har du ideer til ø-passet og brandingkampagnerne, så er du meget velkommen til at kontakte mig.

Britta Leth
Ø-turismeambassadør
bl@danske-smaaer.dk
40 11 53 62

Nyhedsbrev

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaer.dk

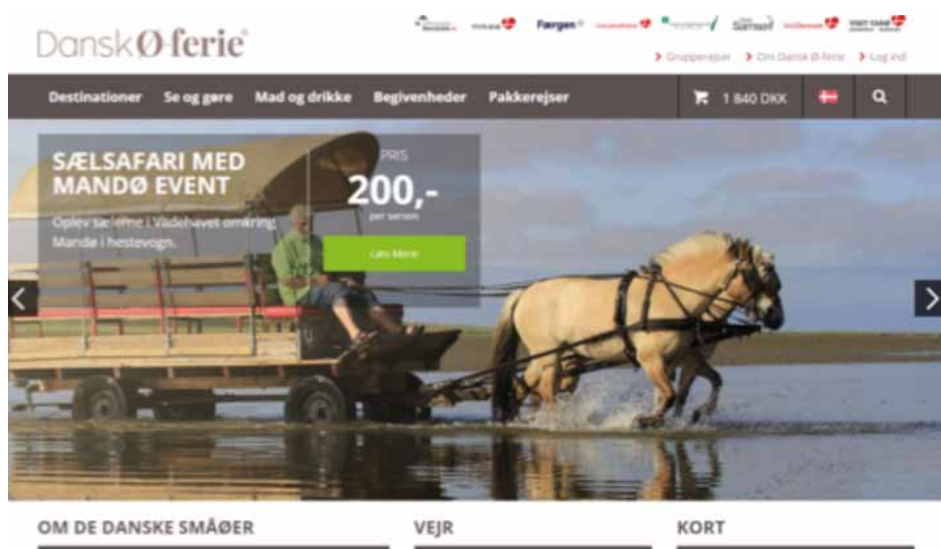
Dansk Ø-ferie

Turistvirksomheder på de danske småøer kan sælge ø-oplevelser som pakketilbud på portalen Dansk Ø-ferie. De kan her få markedsført, præsenteret og solgt deres turistprodukter online.

En af de aktører på småøerne, der allerede har lagt sine produkter på portalen, er Mandø Event. Herfra tilbydes i øjeblikket to muligheder: En sælsafari og en østers- og champagnetur. Begge er tilrettelagte oplevelsestilbud, hvor kunden desuden får mulighed for yderligere at tilkøbe frokost på Café Smagen af Mandø. Det er let for kunden at vælge produkter, vælge antal og dato og at bestille og betale.

Hvad er fordelene for aktøren?

Turistaktøren får gratis præsentation af sine produkter – først når kunden booker en tur betales der 12% i provision til Dansk Ø-ferie. Dansk Ø-ferie samarbejder med Nordic Travel, og alle køb på Dansk Ø-ferie afregnes med Nordic Travel, som er teknisk

Præsentation af Mandø Events produkt på Dansk Ø-ferie

rejsearrangør. Nordic Travel er medlem af Rejsegarantifonden og står for registreringen hertil, så turistvirksomheden skal ikke stille garanti over for Rejsegarantifonden og slipper for det administrative arbejde med indberetning af solgte pakker. Betalingen sker i forbindelse med booking af pakken på hjemmesiden, så turistvirksomheden skal

heller ikke købe et betalingsmodul. Fra virksomhedens egen hjemmeside kan der linkes direkte til Dansk Ø-ferie, så virksomheden får en online bookingportal til sine gæster.

Dansk Ø-ferie www.danskoferie.dk findes også i en tysk udgave: www.inselurlaubdaenemark.dk

Øernes „troubaduo“ er klar!

Lasse & Mathilde har nu i over 40 år sunget for det danske folk og også uden for landets grænser. Og ikke mindst sunget om de smukke danske øer – i deres repertoire går øerne igen, som funkende perler i sangteksterne.

Den legendariske duo er nu for 5. gang med til – con amore – at sætte fokus på De Danske Småøer ved Folkemødet på Bornholm og de omtaler altid øerne ved deres mange koncerter!

Og skønt Lasse lige har fejret sin 70 års fødselsdag, er der stadig fuld gas på den ikoniske musikerduo. Lasse & Mathilde er klar til at besøge – og genbesøge – småøerne og vil meget gerne ud at spille for øboere og gæster i den lyse danske sommernat!

Skal Lasse & Mathilde spille på Jeres ø? – Det skal de da!!! De supporterer os, vi skal også supporte dem!

Kontakt: Lasse & Mathilde på mathilde@lasseogmathilde.dk +45 23235850

Anholt Gin

Der findes et sted så råt og uspoleret. Et sted, hvor havet og vinden bestemmer livets gang. Hvor bølgerne ubarmhjertigt gnaver bid for bid af kysten. Et sted, som er omringet af forliste skibe, druknede søfolk og flere mystiske historier, end nogen kan huske.

En plet på kortet, omringet af saltvand, havfruer, sæler, og sikkert også jomfruhammere. Hvor vindens susen i ørkenen fortæller ældgamle sagn om varulve, hekse, dværge og røverbander for den, der lytter.

En ø så isoleret, at luftforurening ikke eksisterer, og mængden af spiselige bær, planter og rødder er ganske enestående. Der findes et sted, hvor enebærbuskene står i tusindtal. Hvor regnvandet filtreres igennem en ørken af sand og bliver til verdens måske reneste og blødeste drikkevand.

Anholt – Lille og undseelig, men barsk og storslået. En ø, hvor naturen er grundvilkåret, hvor ro og eftertænkthed går hånd i hånd med skumsprøjt og kuling – og hvor en mand hellere siger for lidt end for meget ...

Med kærlighed har vi hældt det på flaske. Som en hyldest til Anholt og til dem, der lever ...

Sådan lyder historien om vores gin. Vores Anholt Gin ... Vel nærmest, hvad man kan kalde for et Gin-eventyr.

handler det om lave noget simpelt. Vi laver en gin der kan drikkes rent, og det er tydeligvis noget folk vil have.

Det særlige rene og bløde vand, på Anholt, giver vores gin en ekstra kvalitetsfaktor at prale af. Vandet bliver siet igennem sandet i Anholts ørken og indeholder således ikke særlig store mængder af calcium- og magnesium, hvorfor vandet er perfekt til gin-produktion.

Vi har store forventninger til fremtiden, ikke mindst i form af arbejdspladser til Anholt.

Thøger Dixgaard og Jakob Kjærgaard

I skrivende stund har vi næsten solgt det hele og er i fuld gang med at brygge igen. Første „batch“, som det hedder, er produceret og tappet på Nordisk Brænderi i Fjerritslev, men vi forventer, at kunne se de klare dråber dryppe ud af Anholt-Gins eget destilleri på Anholt, allerede i 2018. Med Anholts natur ved hånden, er der mulighed for et produkt fyldt med friske råvarer. Specielt de friske enebær er unikke, da det mest normale er, at lave gin på tørrede enebær, fra udlandet. Vi har talt om det længe, lavet forsøg i et par år og nu har vi altså realiseret det. Vi tror på, at med så gode råvarer

ANHOLT GIN

Jakob bor med sin familie på Anholt, hvor de flyttede til i 2006. Thøger er musiker og bor i København, men besøger Anholt flittigt. Anholt Gin blev søsat den 17. februar i år med en efterfest til årets Gin-festival i Kødbyen i København, men naturligvis med en forpremiere på Anholt den 14. februar. Fremtidens planer omfatter det gamle speditionskontor på Anholt, der skal laves til Gin-bar med udsigt. Se mere på facebook under 'Anholt Gin' og på www.anholt-gin.dk

Ø-POSTEN

Nyheder fra Sammenslutningen af Danske Småøer. ISSN-0105-4325.

Ø-postens artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Sammenslutningen af Danske Småøers holdninger. Indsendte artikler bedes ikke overstige 1500 anslag.

Deadlines for Ø-posten:

Juni-nummer: deadline 25. maj 2017

September-nummer: deadline 25. aug. 2017

December-nummer: deadline 25. nov. 2017

Marts-nummer: deadline 25. feb. 2018

Redaktion: Sammenslutningens bestyrelse
Dorthe Winther, Omø, ansv.h. 58 19 91 83
Eva Terkelsen, Bjørnø 60 13 00 83
Anni Sørensen, Askø 61 68 63 53
Jan Fabricius, Birkholm 40 40 03 25
Jan Bendix, Venø 40 42 21 05
Birgitte Dahl Jeppesen, Anholt 61 39 76 93
Erik Fuchs, Orø 44 99 29 05
Preben Jørgensen, Mandø 42 75 13 47
Redaktør: Lise Thillemann Sørensen
Layout: Erik Steenstrup Dyhr
Foto: Birte Elzer, Lise Thillemann Sørensen, Erik Fuchs, Inge-Lise Bisted, Preben Friis, Birgitte Dahl Jeppesen, Christian Mortensen.

Ø-Posten udgives med tilskud fra Erhvervsministeriet og fra Kulturministeriets pulje til landsdækkende almennyttige organisationer.
Annoncer: 4,00 kr. pr. spalte-mm.
Tryk: STEP. Oplag: 3300
Redaktionen afsluttet 8. marts. 2017
Abonnement: 150 kr. pr. kalenderår.
Ø-Posten: Sammenslutningen af Danske Småøer, Strynø Brovej 12, 5900 Rudkøbing
Tlf. 62 51 39 93
E-mail: sekretariatet@danske-smaaoer.dk

Se flere ø-nyheder og tilmeld dig nyhedsbrevet fra Sammenslutningen af Danske Småøer på www.danske-smaaoer.dk